

Na podlagi prve alineje 40. člena in za izvrševanje 7., 7.a, 8., 9. in 14. člena Zakona o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/08 – ZNOrg, 92/20 in 159/21) ter na podlagi drugega, tretjega in petega odstavka 8. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18) ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zaščiti rejnih živali

1. člen

V Pravilniku o zaščiti rejnih živali (Uradni list RS, št. 51/10 in 70/10) se 1. člen spremeni tako, da se glasi:

»1. člen
(vsebina)

(1) Ta pravilnik določa minimalne pogoje za zaščito rejnih živali in postopek registracije hlevov za rejo kokoši nesnic v skladu z:

- Direktivo Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali (UL L št. 221 z dne 8. 8. 1998, str. 23), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (UL L 95, 7.4.2017, str.1);
- Direktivo Sveta 1999/74/ES z dne 19. julija 1999 o minimalnih standardih za zaščito kokoši nesnic (UL L št. 203 z dne 3. 8. 1999, str. 53), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (UL L 95, 7.4.2017, str.1);
- Direktivo Komisije št. 2002/4/ES z dne 30. januarja 2002 o registraciji gospodarstev, ki gojijo kokoši nesnice, v skladu z Direktivo Sveta 1999/74/ES (UL L št. 30 z dne 31. 1. 2002, str. 44), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije 2006/83/ES z dne 23. oktobra 2006 o prilagoditvi Direktive 2002/4/ES o registraciji gospodarstev, ki gojijo kokoši nesnice, v skladu z Direktivo Sveta 1999/74/ES zaradi pristopa Bolgarije in Romunije (UL L št. 362 z dne 20. 12. 2006, str. 97);
- Direktivo Sveta 2007/43/ES z dne 28. junija 2007 o določitvi minimalnih pravil za zaščito piščancev, ki se gojijo za proizvodnjo mesa (UL L št. 182 z dne 12. 7. 2007, str. 19), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih

sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (UL L 95, 7.4.2017, str.1);

- Direktivo Sveta 2008/119/ES z dne 18. decembra 2008 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito telet (UL L št. 10 z dne 15. 1. 2009, str. 7), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (UL L 95, 7.4.2017, str.1);

- Direktivo Sveta 2008/120/ES z dne 18. decembra 2008 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito prašičev (UL L št. 47 z dne 18. 2. 2009, str. 5), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (UL L 95, 7.4.2017, str.1).

(2) S tem pravilnikom se ureja delno izvajanje naslednjih uredb:

- Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 671), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov, (EU) št. 1151/2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, (EU) št. 251/2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in (EU) št. 228/2013 o posebnih ukrepih za kmetijstvo v najbolj oddaljenih regijah Unije (UL L št. 435 z dne 6. 12. 2021, str. 262);

- Uredbe Komisije (ES) št. 589/2008 z dne 23. junija 2008 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 glede tržnih standardov za jajca (UL L št. 163 z dne 24. 6. 2008, str. 6), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (ES) št. 598/2008 z dne 24. junija 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 589/2008 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 glede tržnih standardov za jajca (UL L št. 164 z dne 25. 6. 2008, str. 14), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 589/2008/ES) in

- Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/723 z dne 2. maja 2019 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede standardnega vzorčnega obrazca za uporabo v letnih poročilih, ki jih predložijo države članice (UL L 124, 13.5.2019, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2019/723/EU).

(3) Ta pravilnik se uporablja za vse rejne živali, razen za živali v postopkih.

2. člen

V 2. členu se 6. točka spremeni tako, da se glasi:

»6. breja svinja je samica prašiča v obdobju med odstavitvijo pujskov in perinatalno dobo;«.

V 12. točki se besedilo »kokoši nesnice so kokoši vrste« nadomesti z besedilom »kokoši nesnice so živali vrste«.

Za 22. točko se dodajo nove 23. do 27. točka, ki se glasijo:

» 23. vodna perutnina za potrebe tega pravilnika so domače gosi, domače race, muškatne race in njihovi hibridi;

24. enoprsti kopitarji so živali udomačenih vrst enoprstih kopitarjev, ki sodijo v družino konjev (Equidae) in njihovih križancev in sicer konji, osli, mule, mezgi (v nadaljnjem besedilu: kopitarji);

25. trening kopitarja je sistematično in organizirano urjenje za tekmovanje ali uporabo (npr. delo pod sedlom ali v vpregi);

26. uporaba kopitarja pomeni njegovo uporabo zlasti v komercialne, tekmovalne, rekreativne ali terapevtske namene oziroma v kmetijstvu;

27. izvajalci dejavnosti oskrbe kopitarjev so pravne ali fizične osebe, ki izvajajo dejavnost namestitve in oskrbe kopitarjev za tuj račun.«.

3. člen

V 6. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za veterinarsko oskrbo bolnih, poškodovanih in neobvladljivih živali lahko veterinar, na podlagi lastne strokovne presoje, izda zdravilo za omamljanje živali za uporabo v orožje za omamljanje. Dajanje zdravil z orožjem za omamljanje izvede imetnik dovoljenja za uporabo orožja za omamljanje živali v prisotnosti veterinarja, ki zagotovi sledljivost izdanih zdravil. O omamljanju neobvladljivih živali, kot so pobegle in nevarne živali, veterinar, ki je izdal zdravilo za uporabo, obvesti krajevno pristojni območni urad Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: Uprava).«.

4. člen

14. člen se spremeni tako, da se glasi:

»14. člen
(pregledi in poročanje)

(1) Območni uradi Uprave pripravijo poročila o opravljenih inšpekcijskih pregledih za preteklo leto na obrazcu iz Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika, in jih do konca marca za preteklo leto posredujejo glavnemu uradu Uprave.

(2) Pregledi iz prejšnjega odstavka se lahko opravijo sočasno z izvajanjem drugih predpisanih pregledov.

(3) Uprava pripravi poročilo v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/723 z dne 2. maja 2019 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in

Sveta glede standardnega vzorčnega obrazca za uporabo v letnih poročilih, ki jih predložijo države članice (UL L št. 124 z dne 13.5.2019, str. 1).«.

5. člen

27. člen se spremeni tako, da se glasi:

»27. člen
(privezovanje prašičev)

Privezovanje prašičev je prepovedano.«.

6. člen

V 29. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Prašiči morajo imeti na voljo zadostno količino slame ali drugega ustreznega materiala za zadostitev njihovim etološkim potrebam (v nadaljnjem besedilu: material za zaposlitev) in s tem za preprečevanje grizenja repov in drugih motenj v obnašanju. Lastnosti in količine ustreznega materiala za zaposlitev so določene v Prilogi 2 tega pravilnika.«.

7. člen

V 33. členu se sedmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(7) Živalim je treba pokladati zadostno količino krme. Breje živali morajo imeti dovolj energetske bogate krme in dovolj voluminozne krme ali krme z visokim deležem vlaknin, da bi se nasitile in zadovoljile potrebo po žvečenju. Ustrezna količina voluminozne krme je navedena v Prilogi 2 tega pravilnika.«.

8. člen

V 36. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se določbe 37., 40. in 41. člena tega pravilnika uporabljajo tudi za gospodarstva z manj kot 350 kokošmi nesnicami.«.

9. člen

V 42. členu se v prvem, drugem, tretjem, četrtem in šestem odstavku beseda »VURS« nadomesti z besedo »Uprava« v ustreznem sklonu.

V petem odstavku se točka d) spremeni tako, da se glasi:

»d) številka 0 za ekološko rejo, ki se podeli imetnikom certifikatov za ekološko rejo kokoši nesnic, izdanih na podlagi prvega odstavka 35. člena Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano Uredbo Komisije (EU) 2022/1450 z dne 27. junija 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta glede uporabe

neekološke beljakovinske krme v ekološki živinoreji zaradi ruske invazije na Ukrajino (UL L št 228 z dne 2. 9. 2022, str. 8).«.

10. člen

V drugem odstavku 47. člena, v drugem in tretjem odstavku 50. člena, v točki b) 51. člena, v tretjem odstavku 53. člena in v Prilogi 1 tega pravilnika se beseda »VURS« nadomesti z besedo »Uprava« v ustreznem sklonu.

11. člen

V 52. členu se drugem odstavku točka a) spremeni tako, da se glasi:

»a) delež dnevni izgub in kumulativni izgub v jati;«.

12. člen

Za 53. členom se dodata naslov novega 5. podpoglavja in 53.a člen, ki se glasita:

»5. Zaščita govedi, drobnice, ratitov, puranov, vodne perutnine in gojenih rib

53.a člen

(posebni pogoji za posamezne vrste rejnih živali)

(1) Poleg določb II. poglavja tega pravilnika, ob upoštevanju Evropske konvencije za zaščito živali v vzrejne namene (Uradni list RS, št. 14/92) in na podlagi te konvencije sprejetih Priporočil Sveta Evrope za govedo, drobnico (ovce, koze), ratite, purane, vodno perutnino (muškatne rase in njihove hibride, domače gosi ter domače rase) in gojene ribe, so posebni pogoji za posamezne vrste rejnih živali določeni v Prilogi 4, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Prevodi priporočil so objavljeni na osrednjem spletnem mestu državne uprave.«.

13. člen

Za novim 53.a členom se dodajo naslov novega 6. podpoglavja in 53.b do 53.g člen, ki se glasijo:

»6. Zaščita enoprstih kopitarjev

53.b člen

(redno gibanje, počitek, preobremenjevanje)

(1) Vsakemu enoprstemu kopitarju (v nadaljnjem besedilu: kopitar) je zagotovljeno vsakodnevno prosto ali nadzorovano gibanje, razen v primeru bolezni ali poškodb kopitarja oziroma ob izjemnih ali nepredvidenih okoliščinah, zaradi katerih skrbnik ne more zagotoviti gibanja kopitarju.

(2) Uporaba kopitarja je prilagojena starosti in rejnemu stanju živali.

(3) Oprema, ki se uporablja pri delu s kopitarji, je prilagojena telesni zgradbi posamezne živali, za katero se uporablja.

(4) Prepovedana je uporaba katerekoli substance ali metode z namenom, da se kopitarju pomaga izboljšati delovne sposobnosti preko njegovih fizioloških zmožnosti oziroma prikrije bolezensko stanje ali prisotnost bolečine, razen zdravljenja, ki ga predpiše veterinar.

(5) Če je kopitarju zagotovljeno gibanje v izpustu, je velikost izpusta taka, da omogoča izražanje vrsti značilnih vzorcev obnašanja živali. Velikosti izpustov so opredeljene v točki 5.1 Priloge 5, ki je sestavni del tega pravilnika.

(6) Vsak delovni kopitar ima zagotovljen vsaj en dan počitka v tednu.

(7) Med delom je kopitarju zagotovljeno redno napajanje.

(8) Za preobremenjevanje se šteje uporaba bolne ali poškodovane živali, uporaba živali, ki ni fizično pripravljena na obremenitev ali uporaba kopitarja, ki živali povzroči nepotrebno trpljenje zaradi hudega oziroma dolgotrajnega fizičnega napora, zlasti pa:

- uporaba kobile tri mesece pred žrebitvijo,
- uporaba kobile v laktaciji v obdobju treh mesecev po žrebitvi,
- uporaba živali, ki je mlajša od treh let, pod sedlom, razen za registrirane tekmovalne konje v disciplinah, za katere so predpisana pravila z mednarodnimi panožnimi zvezami;
- trening živali, ki je mlajša od enega leta,
- uporaba konja, mule oziroma mezga z rejnim stanjem pod 4, ocenjenim v skladu s točko 5.4 Priloge 5 tega pravilnika,
- uporaba konjev, mule oziroma mezga z rejnim stanjem 8 ali 9, ocenjenim v skladu s točko 5.4 Priloge 5 tega pravilnika, razen če gre za uporabo po priporočilu in v skladu z navodili veterinarja;
- uporaba osla z rejnim stanjem 1, ocenjenim v skladu s točko 5.4 Priloge 5 tega pravilnika, razen če gre za uporabo po priporočilu in v skladu z navodili veterinarja;
- če kopitar nosi več kot 20% svoje telesne mase;
- če kopitar vleče tovor brez koles, ki je težji od 15 % telesne mase kopitarja;
- če kopitar vleče voz, ki je skupaj s tovorom težji od dvakratnika telesne mase kopitarja;
- če dva kopitarja hkrati (v vpregi) vlečeta voz, ki je skupaj s tovorom težji od trikratnika njune skupne telesne mase;
- uporaba živali v ekstremnih vremenskih razmerah, zlasti v vročini, v nasprotju s točko 5.5 Priloge 5 tega pravilnika.

(9) Ne glede na določbo zadnje alineje prejšnjega odstavka tega člena se za preobremenjevanje ne šteje izjemna uporaba kopitarja v primerih opravljanja nujnih policijskih nalog, ko je ogroženo življenje ljudi in premoženje, pri čemer življenje živali, ki se uporablja ne sme biti ogroženo.

53.c člen

(prepoved stalnega privezovanja kopitarjev)

(1) Privezovanje kopitarjev za več kot šest ur na dan je prepovedano.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je privezovanje kopitarjev pod nadzorom dovoljeno :

- v času veterinarske oskrbe oziroma na podlagi pisnega priporočila veterinarja zaradi zdravstvenega stanja;
- v času razstav oziroma tekmovanj;
- v času športnih aktivnosti (npr. zaradi počitka med daljšo terensko ježo).

53.č člen

(nastanitev v objektih)

(1) Skrbnik kopitarju zagotavlja minimalno neovirano bivalno površino v boksu ali skupinski namestitvi, kot je določena v točki 5.2 in 5.3 Priloge 5 tega pravilnika.

(2) Višina stropa v hlevu je najmanj 60 cm nad zatiljem živali ob iztegnjeni glavi v stoječem položaju.

(3) Tla so takšna, da živali ne povzročajo poškodb, bolezni in neugodja.

(4) Kopitar ima ves čas neomejen dostop do ležišča, ki je udobno, čisto in suho ter omogoča neovirano leganje in vstajanje ter počitek v ležečem položaju.

(5) Kopitar ima v objektu zagotovljeno naravno svetlobo.

53.d člen (nastanitev izven objektov)

Pašniki oziroma izpusti za kopitarje so urejeni skladno s točko 5.6 Priloge 5 tega pravilnika.

53.e člen (socialni stiki)

(1) Kopitarjem je zagotovljena oskrba na način, da jim je omogočen socialni stik z najmanj eno živaljo, po možnosti iste vrste, tako da se živali lahko vidita oziroma vohata.

(2) Odsotnost minimalnega socialnega stika je dovoljena za največ štiri mesece v primeru nepredvidljivih dogodkov ali zaradi osamitve živali skladno s pisnimi navodili veterinarja.

(3) Mladi kopitarji do dopolnjenega drugega leta starosti imajo omogočene stike z vrstniki, če je možno, v skupnih namestitvah oziroma izpustih vsaj dve uri dnevno pet dni v tednu.

(4) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za gospodarstva z enim kopitarjem. Če je kopitar v obratu sam, ima, če je to mogoče, zagotovljeno družbo vsaj ene živali, s katero lahko sobivata brez stresa.

(5) Pri oblikovanju novih čred kopitarjev je potrebna posebna pozornost, da se zmanjša stres in loči nezdržljive živali.

53.f člen (preventivni posegi in zdravstveno varstvo)

(1) Skrbnik zagotavlja redno odpravljanje notranjih in zunanjih zajedavcev po nasvetu veterinarja.

(2) Skrbnik zagotavlja redno oskrbo kopit skladno z načinom reje in uporabe kopitarja. Kopita so vzdrževana tako, da kopitarju omogočajo naravno gibanje.

(3) Skrbnik redno preverja stanje ustne votline in zob zaradi zagotavljanja optimalnega prehranjevanja ali uporabe opreme brez bolečin.

53.g člen (osnovno znanje in usposabljanja)

(1) Izvajalci dejavnosti oskrbe kopitarjev dokazujejo osnovno znanje o potrebah kopitarjev ter o predpisih glede dobrobiti in zaščite kopitarjev s potrdilom o usposobljenosti iz drugega odstavka tega člena.

(2) Usposabljanje, ki obsega najmanj deset šolskih ur, se izvaja v obliki predavanj in praktičnih prikazov. Najmanj dve uri usposabljanja sta izvedeni v obliki praktičnega prikaza.

(3) Usposabljanje obsega naslednje vsebine:

- predpise glede dobrobiti kopitarjev;
- osnovne značilnosti živalske vrste;
- fiziološke značilnosti, potrebe po krmi (vrsta krme, količine) in vodi;
- prepoznavanje bolečine pri živali;
- potrebe po gibanju in socialnih stikih;
- zdravstveno varstvo živali (osnovna preventiva, nega kopit, skrb za zobe in najpogostejše bolezni);
- način ravnanja s kopitarji (kot na primer pri prevozu, premikih).

(4) Kandidat se na usposabljanje prijavi s prijavnico, ki jo organizator usposabljanja izda v pisni ali elektronski obliki in je dostopna na spletni strani organizatorja usposabljanja.

(5) Čas in kraj usposabljanja se objavita na spletnih straneh organizatorja usposabljanja in na spletni strani Uprave.

(6) Udeleženci po opravljenem usposabljanju opravijo izpit in pridobijo potrdilo o opravljenem usposabljanju.

(7) Določbe tega člena se ne uporabljajo za «.

14. člen

Priloga 2 se nadomesti z novo Prilogo 2, ki je kot Priloga 1 sestavni del tega pravilnika.

Za Prilogo 3 se dodata novi Priloga 4 in Priloga 5, ki sta kot Priloga 2 in Priloga 3 sestavni del tega pravilnika.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

15. člen (prehodna obdobja)

(1) Določbe novih 5. in 6. podpoglavja ter Priloge 4 in Priloge 5 pravilnika se začnejo uporabljati 18 mesecev po uveljavitvi tega pravilnika, razen določb 53. c in 53. č člena ter točk 5.2 in 5.3 Priloge 5, ki se začnejo uporabljati **1. januarja 2028.**

(2) Izvajalci dejavnosti oskrbe kopitarjev so dolžni pridobiti potrdilo o opravljenem usposabljanju iz 53.g člena pravilnika v treh letih od uveljavitve tega pravilnika.

16. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Irena Šinko
ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Št. 007-265/2022
Ljubljana, dne
EVA 2022-2300-0041

Priloga 1

»Priloga 2: POSEBNE ZAHTEVE ZA PRAŠIČE

Tabela 2.1: Minimalna neovirana talna površina, ki jo mora imeti vsak tekač ali pitanec v skupini, razen mladice po osemenitvi in svinje:

Živa masa (kg)	m ²
do 10	0,15
10 - 20	0,20
20 - 30	0,30
30 - 50	0,40
50 - 85	0,55
85 - 110	0,65
več kot 110	1,00

Tabela 2.2: Maksimalna širina rež med rešetkami pri betonskih rešetkah za prašiče v skupini

Kategorija prašičev	Maksimalna širina rež (mm)
Pujski	11
Tekači	14
Pitanci	18
Mladice in svinje	20

Tabela 2.3: Minimalna širina rešetk za prašiče v skupini:

Kategorija prašičev	Minimalna širina rešetk (mm)
Pujski in tekači	50
Pitanci, mladice in svinje	80

2.4. Material za zaposlitev

Ustrezen material prašičem omogoča izpolnjevanje osnovnih potreb, pri tem pa njihovo zdravje ni ogroženo.

Ustrezen material je varen in ima naslednje značilnosti:

- je užiten in ga prašiči lahko jejo ali vohajo,
- je žvečljiv in ga prašiči lahko grizejo,
- omogoča raziskovanje in prašiči lahko iščejo po njem,
- je premičen in omogoča preoblikovanje in ga prašiči lahko premikajo ali spremenijo njegov videz in strukturo.

Rejec pri materialu za zaposlitev upošteva tudi:

- trajnostni interes, kar pomeni, da material spodbuja raziskovalno obnašanje, ter da se material redno menja oziroma dodaja,
- živali ga lahko manipulirajo z rilcem,
- na voljo je v zadostnih količinah,
- je čist in higieničen.

Če je material naraven in hkrati užiten, žvečljiv, omogoča ritje in ga je mogoče preoblikovati ter ni zdravju škodljiv, se šteje da je material optimalen.

Suboptimalen material ne zadovolji vseh potreb in nima vseh značilnosti optimalnega materiala.

Količina materiala za zaposlitev Optimalen material

Prašiči imajo na voljo najmanj en optimalni material kot na primer: slama, mrva (vsi posušeni odkosi s travnika), miskantus, silaža, senaža, zelena krma, gomoljnice in korenovke.

Prašič ima vsak dan na voljo:

- optimalni material v obliki nastilja, ali
- najmanj 20 g slame, mrve ali drugega posušenega odkosa v koritih, obešankah, vedrih ali na tleh, ali
- najmanj primerljivo količino svežega ali fermentiranega optimalnega materiala, ki vsebuje najmanj 18 g suhe snovi, ponujene v koritih, obešankah, vedrih ali na tleh.

Suboptimalen material

Prašiči imajo na voljo najmanj dva suboptimalna materiala, ki zagotavljata pokrivanje vseh potreb, kot na primer: zemlja, lesni oblanci, žagovina, gobji kompost, šota, narezan papir, razdelilnik peletov, mehek neobdelan les, karton, naravne vrvi, vreče iz jute, raševinaste vreče, stisnjeno žaganje v briketih (obešeno ali fiksno pritrjeno).

Količina:

- prašičem se ponudi najmanj dve veji, dva bloka stisnjenega materiala, dve vrvi, dve vreči iz naravnih vlaken (juta, sisal in podobno) na 10 - 18 prašičev na najmanj 40 cm razdalji, da je omogočen dostop vsem živalim hkrati,
- prašičem se ponudi najmanj ena veja, blok stisnjenega materiala, vrv ali vreča iz naravnih vlaken za do deset prašičev
- prašičem se ponudijo igrače, izdelane iz več naravnih materialov (kombinacija neoptimalnih materialov), najmanj ena igrača na 10 - 18 prašičev.

2.5 Voluminozna krma ali krma z visokim deležem vlaknin za breje svinje

Breje svinje, ki so restriktivno krmljene, ob osnovnem obroku dnevno prejmejo še najmanj 500 g slame, mrve, oziroma ustrezno količino druge vrste voluminozne krme, ki vsebuje najmanj 450 g suhe snovi.

»Priloga 4: POSEBNE ZAHTEVE ZA POSAMEZNE VRSTE REJNIH ŽIVALI

4.1. Govedo

4.1.1 Skrbnik zagotavlja redno oskrbo parkljev.

4.1.2 Molznice:

4.1.2.a) Število ležišč v prosti reji je enako ali večje od števila živali v čredi (skupini).

4.1.2.b) Tla ležišč so polna, z nastiljem ali iz drugih ustreznih materialov, ki preprečujejo poškodbe in zagotavljajo udoben počitek

4.2. Ovce in koze

4.2.1 Skrbnik zagotavlja redno oskrbo parkljev.

4.2.2. Volnate pasme ovac so ostrižene najmanj enkrat letno.

4.2.3 Koze niso trajno privezane. Če so začasno privezane, je zagotovljeno, da se žival ne more zaplesti, prav tako je zagotovljeno, da privezana koza ni izpostavljena napadu psa ali drugih plenilcev.

4.3. Ratiti (noji, emuji in nanduji)

4.3.1 Ratitov ni dovoljeno uporabljati na javnih prireditvah ali predstavitev.

4.3.2 Jahanje ratitov in dirke z njimi so prepovedane.

4.3.3 Ratitom, starejšim od treh mesecev, skrbnik vsak dan omogoči izpust na prosto, razen v izredno slabih vremenskih pogojih. Če so živali nastanjene v zaprtih prostorih, to obdobje ne sme preseči 10 dni v mesecu.

4.3.4 Ratiti imajo na voljo ustrezno prašno kopel.

4.4. Purani

4.4.1 Gostota poselitve v nobenem trenutku ni višja od 58 kg/m² uporabne površine za samce in 52 kg/m² za samice.

4.4.2 Vrednosti CO₂ v objektu ne presegajo 2500 ppm. Vrednosti NH₃ ne presegajo 20 ppm.

4.4.3 Osvetlitev v zgradbah je takšna, da se živali med seboj vidijo. Osvetljene je najmanj 80% uporabne površine. Kadar je potrebno, se po nasvetu veterinarja lahko dovoli začasno zmanjšanje stopnje osvetlitve. V roku deset dni po tem, ko so purani naseljeni v objekt, in do treh dni pred predvidenim datumom zakola, osvetlitev sledi 24-urnemu ritmu in vključuje obdobja teme, ki trajajo skupaj najmanj osem ur, z najmanj enim neprekinjenim obdobjem teme, ki traja najmanj štiri ure, kar ne vključuje trajanja zatemnitve. Zniževanje ur osvetlitve se izvaja postopno.

4.5. Vodna perutnina

4.5.1 Vodna perutnina ima dostop do zunanjega izpusta in dostop do vode za kopanje. Če dostop ni izvedljiv, imajo živali voljo ustrezno število korit z vodo, oblikovanih tako, da si živali lahko z vodo prelijejo glavo in da vodo lahko s kljunom zajemajo tako, da jo potem brez težav razpršijo po telesu. Zahteva ne velja za umetno vzrejene gosje mladiče, mlajše od treh tednov.

4.5.2 V dolgih obdobjih temperatur pod ničlo pri pogojih proste reje ima vodna perutnina na voljo prosto dostopno zatočišče, ki mora biti dovolj veliko, da sočasno sprejme vse živali, v njem je treba ohranjati zmerno temperaturo in vsebovati mora ustrezen nastil.

4.5.3 Živim živalim se ne sme puliti perja in puha.

4.6. Gojene ribe

4.6.1 Ne dovoli se pakiranje živih rib na ledu kot praksa rokovanja z ribami znotraj ribogojnice.

4.6.2 Če se živim ribam odvzemajo jajčeca in sperma, je treba uporabiti anestezijo ali pomirjevalo, primerno določeni vrsti rib.

4.6.3 Kvaliteta vode mora biti primerna vrsti gojenih rib in gostoti naselitve.

4.6.4 Parametri kakovosti vode (kisik, amonijak, CO₂, pH, temperatura, slanost in pretok vode) morajo biti znotraj sprejemljivega obsega, ki ohranja normalno aktivnost in fiziologijo posamezne vrste gojenih rib.

4.6.5 Izbrane morajo biti metode usmrčitve, ki povzročijo nezavest do pogina ali usmrtijo ribe v najkrajšem možnem času in ne povzročijo bolečine ali distresa, ki se mu lahko izognemo.

Priloga 3:
»Priloga 5: POSEBNI POGOJI ZA KOPITARJE

5.1 Izpusti

Minimalna velikost izpusta v m² je enaka kvadratu dvakratnika višine vihra na žival. Višina vihra (VV) se meri od tal do najvišje točke vihra in izrazi v metrih.

Formula za velikost izpusta (m²) / žival: $(2 \times VV)^2$

Izpust je ograjen tako, da je pobeg kopitarjev onemogočen.

Višina ograje je najmanj 1,5 m, za ponije in osle 1,2 m oziroma primerne višine glede na tip, temperament ali telesne posebnosti posameznega kopitarja.

Ograde za kopitarje morajo biti označene in dobro vidne kopitarjem.

Električne ograje so prilagojene kopitarjem, tako da so kopitarjem dobro vidne (široki trakovi ali barvno označene žice).

Izpusti so označeni z opozorili (prepoved nepooblaščenega dostopa, prepoved vznemirjanja in krmljenja živali), da se omejijo neprimerna ravnanja nepooblaščenih oseb.

5.2 Velikosti namestitvenih prostorov za kopitarje

Višina kopitarja v vihru (VV) merjena z merilno palico	Površina namestitvenega prostora v m ² /žival	Najkrajša stranica v cm
<120	6	180 cm/žival
120 < 135	7,5	200 cm/žival
135 < 150	8,5	220 cm/žival
150 < 165	10	250 cm/žival
165 < 175	11	260 cm/žival
175 < 185	12	270 cm/žival
>= 185	14	290 cm/žival

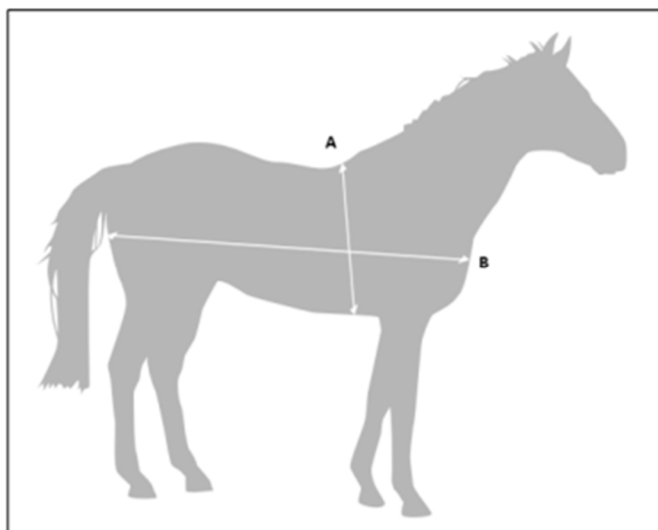
5.3 Skupinske namestitve

Skupinske namestitve so urejene tako, da omogočajo živalim dovolj prostora za umik, da se izognejo agresivnejšim živalim oz., da se prepreči tekmovanje med njimi (vezano na hrano, hierarhično vedenje, socialne stike).

Prehodi (odprtine) v skupinskih namestitvah so večji in prilagojeni srečanju dveh kopitarjev hkrati.

VV v cm	Površina namestitvenega prostora za prvo in drugo žival v skupini v m ² /žival	Površina namestitvenega prostora za vsako naslednjo žival v skupini
<120	6	4
120 < 135	7,5	5
135 < 150	8,5	6
150 < 165	10	7
165 < 175	11	7,5
175 < 185	12	8
>= 185	14	9

VV = višina kopitarja v vihru, merjena z merilno palico

Telesno maso (TM) v kilogramih se izračuna po formuli:

$$TM \text{ v kg} = ((\text{obseg prsi v cm})^2 \times \text{dolžina telesa v cm}) / 11900$$

a = obseg prsi za vihrom v cm merjen s trakom

b = dolžina telesa v cm merjena s trakom

5.4 Določanje telesne kondicije kopitarjev

5.4.1 Kopitarji (razen oslov)

Telesno kondicijo kopitarjev določamo s pomočjo ocenjevalne lestvice po Hennekeju (Body Condition Scoring – BCS).

Oceno podamo na podlagi opazovanja in tipanja prisotnosti podkožnega maščevja na naslednjih področjih: vzdolž vratu, na vihru, nad rebri, za pleči, okrog trnastih in prečnih podaljškov vretenc hrbtenice, okrog korena repa
Ocena telesne kondicije je razdeljena na 9 stopenj.

Ocena 1: Popolna shujšanost (popolna suhost)

- žival je ekstremno shujšana, maščobe ni otipati nikjer
- vrat deluje mlahavo
- rebra so zelo močno izražena
- ob podaljških vretenc hrbtenice ni prisotne maščobe, kosti obdaja koža
- vidi se celotna struktura skeleta
- ob korenu repa je globoka vdolbina

Ocena 2: Mršavost (velika suhost)

- žival je shujšana
- vrat deluje mlahavo
- rebra so močno izražena
- ob podaljških vretenc hrbtenice je malo maščobe
- struktura kosti vihra in plečeta je dobro vidna
- ob korenu repa je vdolbina

Ocena 3: Shujšanost (suhost)

- žival je suha
- vrat deluje mlahavo, ima malo podkožne maščobe
- rebra so jasno izražena, pod njimi je tanka plast maščobe
- ob podaljških vretenc hrbtenice je maščoba, a so dobro izraženi in tipljivi
- struktura kosti vihra in plečeta je vidna
- koren repa je jasno viden

Ocena 4: Sprejemljiva telesna kondicija

- vrat deluje čvrsto
- prednja rebra so vidna, obdaja jih maščoba
- ob podaljških vretenc hrbtenice je maščoba, niso vidni, so lahko tipljivi
- struktura kosti vihra in plečeta ni vidna
- ob korenu repa je maščoba

Ocena 5: Primerna (ustrezno) telesna kondicija

- vrat je čvrst na bazi
- rebra niso vidna, a so lahko tipljiva
- hrbtenica je prečno ravna
- viher je na videz zaokrožen, spoj pleč in vihra je gladek
- ob korenu repa je čvrsto elastična maščoba, daje videz polkroga

Ocena 6: Rahla debelost

- na vratu je prisotne malo maščobe
- rebra niso vidna, so slabše tipljiva, ker so prekrita z maščobo
- hrbtenica je rahlo usločena (v obliki črke v)
- na vihru in za pleči je prisotne malo maščobe

- ob korenu repa je mehko elastična maščoba, dobiva rahlo obliko črke v

Ocena 7: Debelost

- na vratu je prisotne srednje veliko maščobe
- rebra niso vidna, posamezna rebra je možno zatipati, med njimi je maščoba
- hrbtenica ima obliko črke v
- na vihru in za pleči je prisotne veliko maščobe
- ob korenu repa je mehka maščoba, dobiva obliko črke v

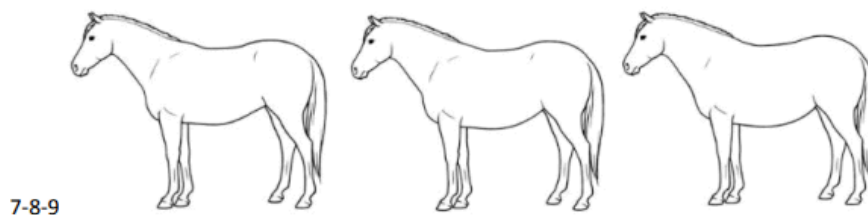
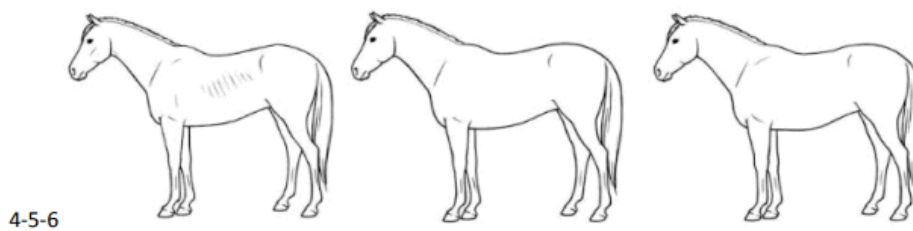
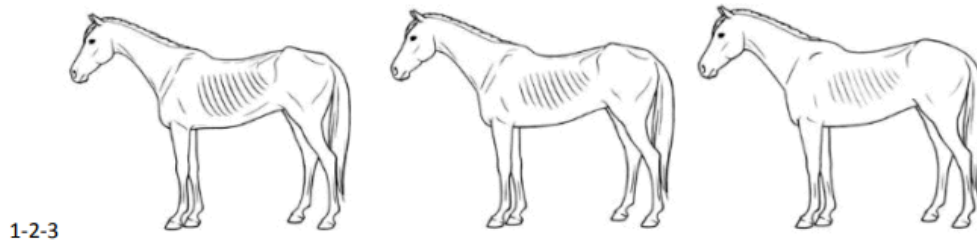
Ocena 8: Izrazita debelost

- na vratu je prisotne veliko maščobe, vrat je zamaščen
- rebra niso vidna, so težko tipljiva
- hrbtenica ima izrazito obliko črke v
- na vihru in za pleči je prisotne zelo veliko maščobe – viher je obložen, področje za pleči je zapolnjeno
- ob korenu repa je zelo mehka maščoba v obliki črke v

Ocena 9: Ekstremna debelost

- vrat je grebenasto izbočen zaradi prisotne maščobe, je ekstremno zamaščen
- rebra niso tipljiva
- hrbtenica ima zelo izrazito obliko črke v
- predel okoli vihra in za pleči je izbočen
- ob korenu repa je zelo mehka izbočena maščoba

SHEMATSKI PRIKAZ OCENE TELESNE KONDICIJE KOPITARJEV (body condition scoring, BCS) – lestvica po Hennekeju

Fiziološki status	Značilnosti	Točkovna ocena
Podhranjenost	Popolna shujšanost (popolna suhost)	1
	Mršavost (velika suhost)	2
	Shujšanost (suhost)	3
Ustreznost	Sprejemljiva telesna kondicija	4
	Primerna telesna kondicija	5
	Rahla debelost	6
Debelost	Debelost	7
	Izrazita debelost	8
	Ekstremna debelost	9

Kopitarjev z oceno telesne kondicije med 1- 3 ter 8 in 9 se ne sme uporabljati za delo, razen izjemoma po priporočilu in v skladu s pisnimi navodili veterinarja.

5.4.2 Osli

Telesno kondicijo oslov (body condition score - BCS) določamo s pomočjo 5 stopenjske ocenjevalne lestvice

Oceno podamo na podlagi opazovanja in tipanja prisotnosti podkožnega maščevja na naslednjih področjih: na vratu in ramenskem obroču, na vihru, na rebrih in trebuhu, na trnastih podaljških in prečnih podaljških vretenc hrbtenice, na zadnji okončini (zadnjica, področje kolčnega sklepa), okrog korena repa.

Ocena telesne kondicije je razdeljena na 5 stopenj.

Ocena 1: Popolna shujšanost (popolna suhost)

- vrat je tanek, ramenski obroč je dobro tipljiv, oglat
- kosti vihra so prominentne in lahko tipljive
- rebra so vidna od daleč in lahko tipljiva, trebuh je potegnen navzgor
- hrbtenica je prominentna, dorzalni in prečni podaljški so lahko tipljivi
- kolčne kosti so vidne in lahko tipljive, mišic zadnjice je malo, pod repom je lahko vdolbina

Ocena 2: Shujšanost (suhost)

- na vratu je nekaj mišic, ki prekrivajo kosti, ramenski obroč je tipljiv
- na vihru je nekaj podkožnega maščevja, trnasti podaljški so lahko tipljivi
- rebra niso vidna, so lahko tipljiva
- dorzalni in prečni podaljški so tipljivi z rahlim pritiskom, mišice so slabo razvite
- mišice zadnjice so slabo razvite, kolčne kosti so lahko tipljive

Ocena 3: Primerna (ustrezna) telesna kondicija

- mišice na vratu so dobro razvite, kosti tipljive pod tanko plastjo mišic in maščobe, ramenski obroč je zaobljen
- viher je dobro pokrit z mišicami in podkožno maščobo, trnasti podaljški gladko preidejo v hrbet
- rebra so prekrita s tanko plastjo mišic in maščobe in tipljiva z rahlim pritiskom, trebuh je čvrst in ploskega videza
- posameznih dorzalnih in prečnih podaljškov se ne da tipati, mišice so dobro razvite
- mišice zadnjice so dobro razvite, kolčne kosti so zaobljene tipljive z rahlim pritiskom

Ocena 4: Debelost

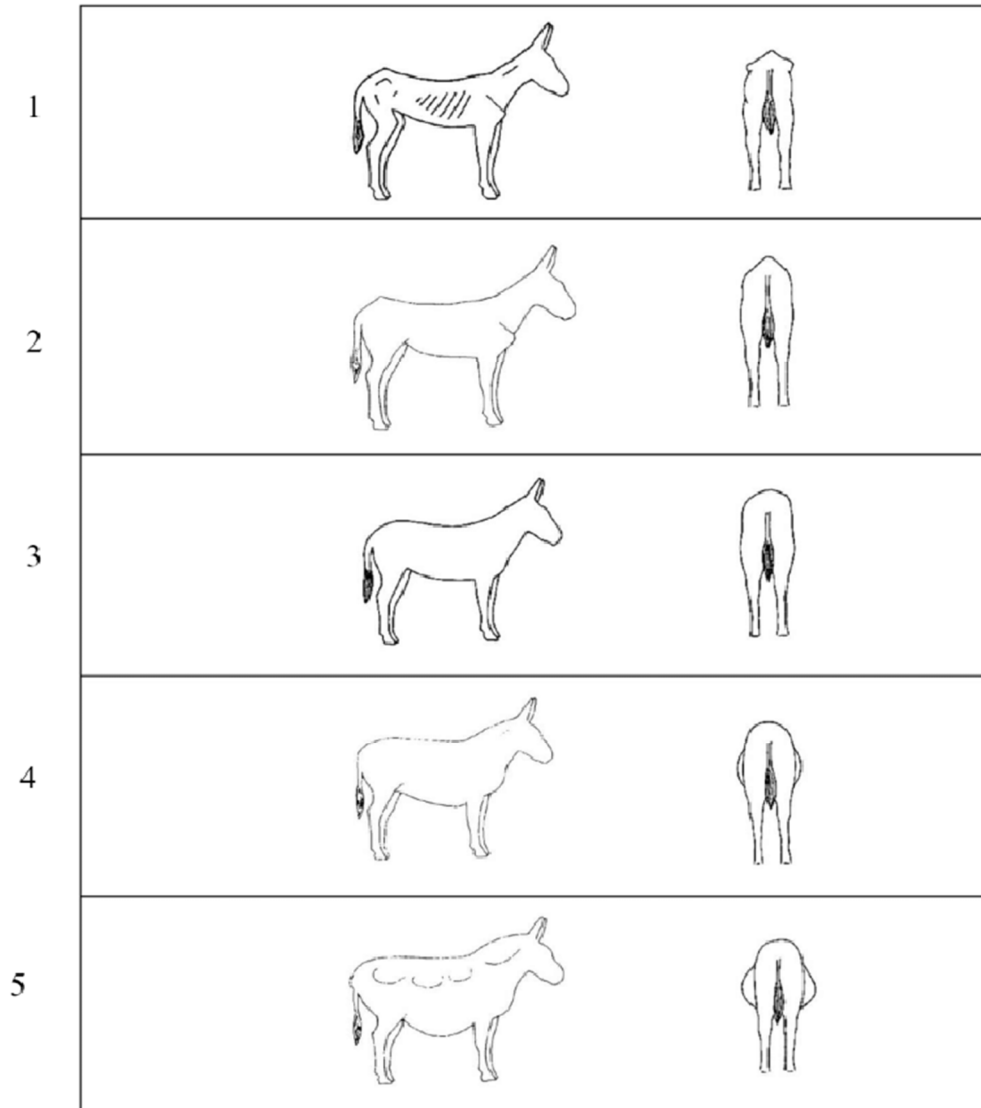
- vrat je debel, greben je čvrst, ramenski obroč je pokrit z enakomerno plastjo maščobe
- viher je širok, kosti so tipljive z močnim pritiskom
- rebra so dorzalno tipljiva z močnim pritiskom, ventralno malo lažje, trebuh je prevelik
- dorzalne in prečne podaljške je možno zatipati z močnim pritiskom, vzdolž hrbtenice je izboklina
- zadnjica je zaobljena, kolčne kosti so tipljive z močnim pritiskom, maščoba je enakomerno razporejena

Ocena 5: Ekstremna debelost

- vrat je debel, greben je izbočen zaradi maščobe in se lahko prevesi na eno stran, ramenski obroč je zaobljen in izbočen zaradi maščobe
- viher je širok, kosti niso tipljive
- rebra niso tipljiva, prekrita so z neenakomerno plastjo maščobe, trebuh je povešen navzdol in v širino

- hrbet je širok, dorzalnih in prečnih podaljškov ni možno zatipati, vzdolž hrbtenice je vdolbina, ki je na straneh obdana z maščobo
- kolčne kosti niso tipljive, maščoba je neenakomerno razporejena in prekriva koren repa

SHEMATSKI PRIKAZ OCENE TELESNE KONDICIJE OSLOV

Fiziološki status	Značilnosti	Točkovna ocena
Podhranjenost	Popolna shujšanost (popolna suhost)	1
	Shujšanost (suhost)	2
Ustreznost	Primerna (ustrezna) telesna kondicija	3
Debelost	Debelost	4
	Ekstremna debelost	5

Osli imajo ustrezno telesno kondicijo pri vrednosti 3. Oslov z oceno telesne kondicije 1 ter 5 se ne sme uporabljati za delo razen izjemoma, po priporočilu in v skladu s pisnimi navodili veterinarja.

5.5 Ravnanje s kopitarji med delom ali tekmovanjem glede na toplotni indeks

INDEKS TOPLOTNEGA UGODJA, KOPITARJI ($T^{\circ}\text{C} \times 9/5 + 32$) + (%rel.vlage)

Indeks toplotnega ugodja	Temperatura zraka v $^{\circ}\text{C}$																		
	21 $^{\circ}$	22 $^{\circ}$	23 $^{\circ}$	24 $^{\circ}$	25 $^{\circ}$	26 $^{\circ}$	27 $^{\circ}$	28 $^{\circ}$	29 $^{\circ}$	30 $^{\circ}$	31 $^{\circ}$	32 $^{\circ}$	33 $^{\circ}$	34 $^{\circ}$	35 $^{\circ}$	36 $^{\circ}$	37 $^{\circ}$	38 $^{\circ}$	
Relativna vlažnost %	30%	100	102	103	105	107	109	111	112	114	116	118	120	121	123	125	127	129	130
	35%	105	107	108	110	112	114	116	117	119	121	123	125	126	128	130	132	134	135
	40%	110	112	113	115	117	119	121	122	124	126	128	130	131	133	135	137	139	140
	45%	115	117	118	120	122	124	126	127	129	131	133	135	136	138	140	142	144	145
	50%	120	122	123	125	127	129	131	132	134	136	138	140	141	143	145	147	149	150
	55%	125	127	128	130	132	134	136	137	139	141	143	145	146	148	150	152	154	155
	60%	130	132	133	135	137	139	141	142	144	146	148	150	151	153	155	157	159	160
	65%	135	137	138	140	142	144	146	147	149	151	153	155	156	158	160	162	164	165
	70%	140	142	143	145	147	149	151	152	154	156	158	160	161	163	165	167	169	170
	75%	145	147	148	150	152	154	156	157	159	161	163	165	166	168	170	172	174	175
	80%	150	152	153	155	157	159	161	162	164	166	168	170	171	173	175	177	179	180
	85%	155	157	158	160	162	164	166	167	169	171	173	175	176	178	180	182	184	185
	90%	160	162	163	165	167	169	171	172	174	176	178	180	181	183	185	187	189	190
	95%	165	167	168	170	172	174	176	177	179	181	183	185	186	188	190	192	194	195
100%	170	172	173	175	177	179	181	182	184	186	188	190	191	193	195	197	199	200	

RAVNANJE S KOPITARJI

<130 brez omejitev

130-150 omogočiti dodatno količino vode za pitje (dodatna količina vode za pitje: 50mL/1kg telesne mase + osnovne potrebe po vodi)

151-180 izogibati se izjemnim naporom, skrbno opazovanje, če relativna vlaga presega 75% (v teh pogojih se (rektalna) telesna temperatura konja med delom lahko poveča na 39,0- 40,0 $^{\circ}\text{C}$. Pri več kakor 40 $^{\circ}\text{C}$ grozi toplotni udar)

>180 delo ali trening opustiti

5.6 Nastanitev kopitarjev izven objektov

Pri reji na prostem (samo zavetje in zunanji krmilniki) je minimalna velikost ograde v m² najmanj kvadrat trikratnika višine vihra na žival.

Višina vihra (VV) se meri od tal do najvišje točke vihra in izrazi v metrih.

Formula za velikost izpusta (m²) / žival: $(3 \times VV)^2$

REJA NA PAŠNIKU

Pašniki so dovolj veliki, da omogočajo ustrezno prehranjenost za posameznega kopitarja.

Kadar pašnik zaradi lege, velikosti, sestave rastja ne omogoča primerne prehranjenosti kopitarjev, je potrebno kopitarjem v prosti reji ustrezno izravnati obrok.

ZAVETJE NA PROSTEM

Zavetje na prostem kopitarjem omogoča, da se lahko umaknejo pred neugodnimi vremenskimi razmerami. Velikost zavetja v m² na konja je kvadrat višine vihra.

Formula za velikost zavetja (m²) / žival: VV^2

Če je na pašniku nadstrešek, je tak, da je zaprt s treh strani in je dovolj velik, da lahko vsaki živali omogoča mirno in udobno ležanje.«.